

Międzynarodowa konferencja

WOJNA W UKRAINIE

I JEJ SPOŁECZNE, PSYCHOLOGICZNE
ORAZ POLITYCZNE KONSEKWENCJE

Kraciczyn 8-10 maja 2023 r.

Organizatorzy

UNIWERSYTET
PEDAGOGICZNY
IM. KOMISJI EDUKACJI
NARODOWEJ W KRAKOWIE

Pozycja kobiet w rodzinach rozdzielonych w wyniku wojny w Ukrainie

Становище жінок в розділених війною сім'ях в Україні

Людмила ЮЗВА

Social Economic
Mental Health
Analysis

Швеція
Sverige

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Ініціатива
з розвитку
аналітичних
центрів

active
group

ДРАЙВЕРИ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ

Найпопулярнішими драйверами повернення додому серед зовнішніх мігрантів є безпечна ситуація у населеному пункті (сталий фактор за останні три хвили) та любов до України (його вага росте в динаміці за останні хвили в цілому).

	VII хвиля (12-15.08) N=101	VIII хвиля (25-28.08) N=79	IX хвиля (09-11.09) N=94	X хвиля (23-26.09) N=77
Безпека у моєму населеному пункті	74% ↑	58% ↓	58%	56%
Любов до України	39% ↑	32%	41%	45%
Повернення додому, до звичного життя	53%	50%	42%	40%
Наявність оплачуваної роботи в Україні	50% ↑	47%	32%	40%
Бажання жити та розвиватися в Україні	33%	33%	31%	38%
Возз'єднання з сім'єю	35%	27%	28%	35%
Наявність житла в Україні	51% ↑	37%	29%	32%
Наявність перспектив для розвитку в Україні	33%	30%	27%	21%
Відновлення роботи бізнесу в Україні	15%	18%	24%	5%
Менша вартість життя в Україні	30%	16% ↓	23%	4%
Кращий доступ до шкільної освіти в Україні	10%	9%	7%	9%
Кращий доступ до мед. обслуговування в Україні*	29%	20%	23%	6% ↓
Кращий доступ до вищої освіти в Україні*	8%	6%	5%	5%

*Альтернативи були додані у V хвилі, замість «Кращий доступ до освіти в Україні»

База: респонденти, що переїхали за кордон і ще не повернулися

Які обставини заохочували б Вас повернутися в Україну?

 ↑ Статистично значуще **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження
 ↓

https://gradus.app/documents/301/Gradus_EU_wave_10_UA.pdf

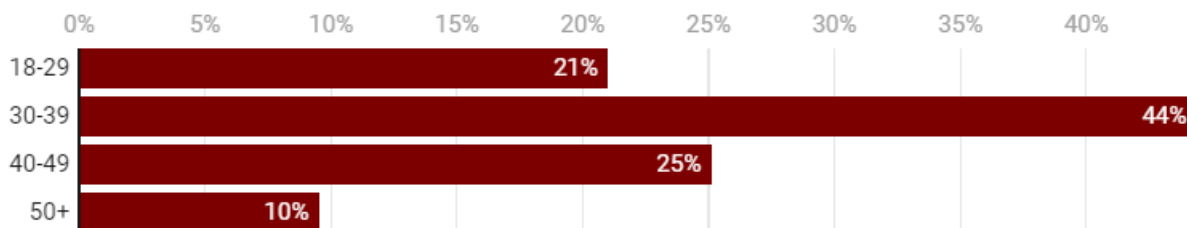
Методологія

- **Об'єкт** – психо-соціальне становище жінок-матерів, що мають досвід нарізного проживання з чоловіком у часи повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
- **Об'єкт репрезентації даних** - жінки-матері, що мають досвід нарізного проживання з чоловіком у часи повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
- **Предмет** – фактори впливу на психічне здоров'я та соціальне становище жінок-матерів, що мають досвід нарізного проживання з чоловіком у часи повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
- **Мета** – виявити фактори впливу на психічне здоров'я та соціальне становище жінок-матерів, що мають досвід нарізного проживання з чоловіком у часи повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
- **Основний метод** – онлайн-анкетування. Враховуючи умови воєнного стану в дослідженні використовувався опитувальник для самозаповнення як метод збору даних. Збір даних здійснювався дослідницькою компанією Active Group (<https://activegroup.com.ua/>). Анкета містила 25 змістовних запитань різного формату (закриті, табличні, відкриті, зі шкалами) та вступне слово й соціально-демографічні питання. Запитання анкети стосувались: тривалість та географія досвіду проживання жінки нарізно від чоловіка, зміни у стосунках під час нарізного проживання, ментальне здоров'я жінки та дітей (частково), економічне становище розділеної родини. Блок питань, що стосувався соціально-демографічних ознак містив запитання про вік жінки, статус стосунків з чоловіком, кількість дітей.
- Опитування було проведене протягом 13-28 вересня. За цей час в опитуванні взяли участь 605 респонденток.

Опис вибіркової сукупності

Вік респонденток дослідження

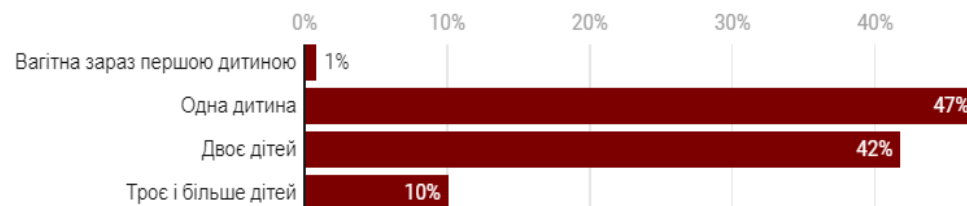

Вкажіть, будь ласка, до якої вікової категорії ви відноситеся?

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

- Більшість респонденток належать до основного репродуктивного віку й віку перебування у шлюбі (30-39 років – 44%). Трохи менше 3% з тих, хто заповнили опитувальник, не вказали свій вік.

Кількість дітей у респонденток

Скільки у вас дітей?

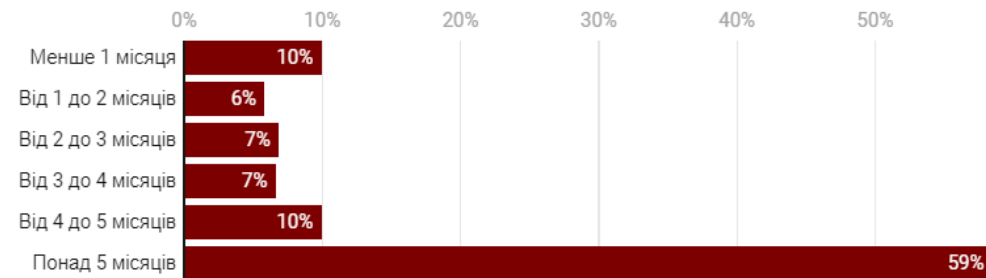
Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

- Більшість респонденток мають одну (47%) дитину. Трохи менша частка (42%) – дві дитини. 10% респонденток вказали на те, що мають трьох і більше дітей і 1% - чекають на першу дитину (вагітні на час участі в дослідженні).

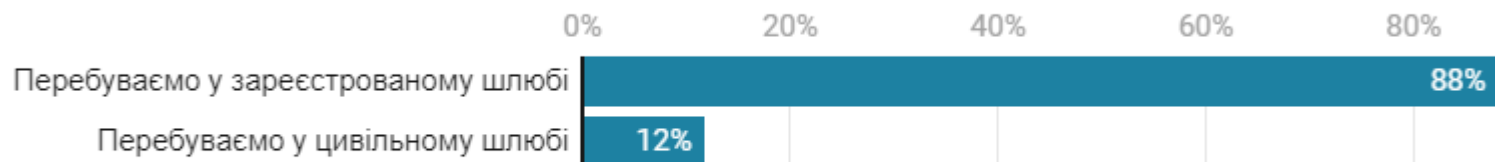
Тривалість нарізного проживання

Вкажіть, будь ласка, скільки часу, починаючи з 24 лютого 2022 року, ви з чоловіком, перебуваючи у шлюбі, проживаєте чи проживали окремо?

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

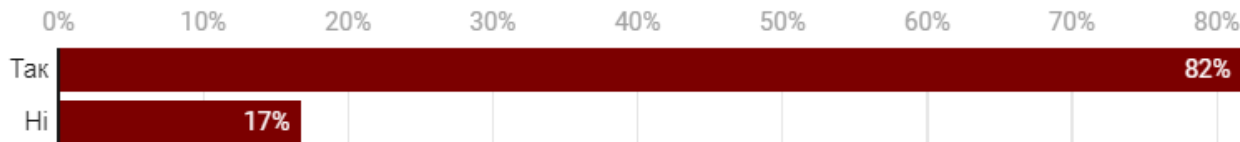
Статус стосунків з чоловіком

Вкажіть, будь ласка, статус ваших стосунків із чоловіком на даний момент

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Проживання нарізно на момент участі в дослідженні

Чи проживаєте ви з чоловіком окремо один від одного на даний момент?

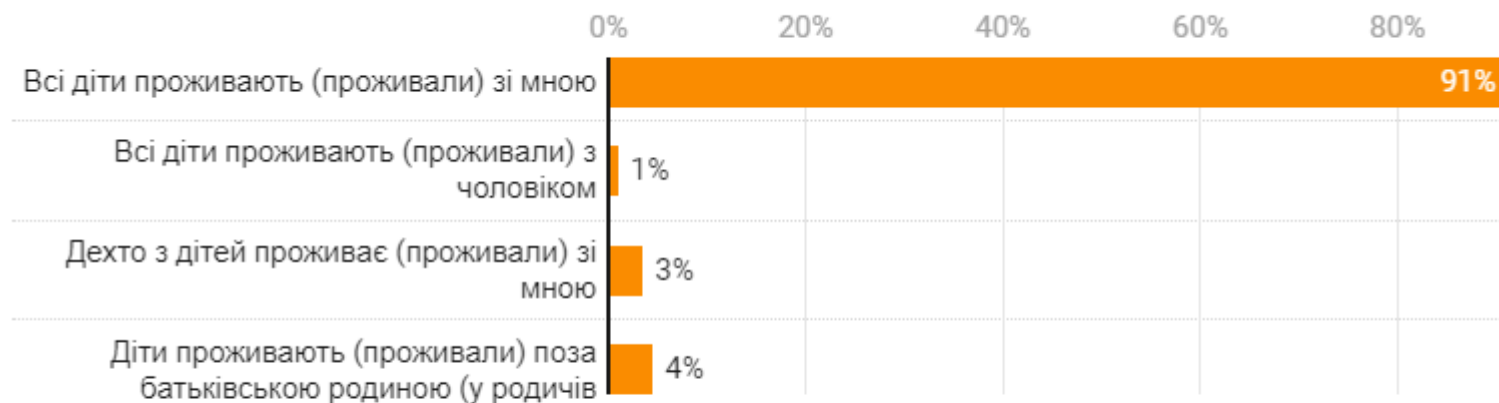
Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Результати

Проживання дітей у розділеній родині

З ким проживають (проживали) ваші діти після 24.02.2022, з того часу, як Ви з чоловіком почали жити нарізно? (можна обрати декілька варіантів)

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Нарізне проживання як ймовірна причина розриву стосунків

Наскільки ви згодні з тим, що нарізне проживання може (могло) стати причиною розриву ваших з чоловіком стосунків?

	Я переїхала до іншого населеного пункту України у зв'язку з війною	Я переїхала до іншого населеного пункту України з метою пошуку роботи	Мій чоловік переїхав до іншого населеного пункту України з метою пошуку роботи	Мій чоловік мобілізований (залучений до військових дій)	Наявність фінансових проблем	Не бачимо (не бачили) потреби у проживанні разом	Інше
Згодна	108	0	0	10	0	10	0
І згодна, і не згодна	117	1	6	16	0	0	5
Не згодна	142	1	1	34	5	0	20
Важко відповісти	68	1	0	5	0	0	10

Вкажіть причини вашого з чоловіком проживання окремо у часи війни (можна обрати декілька варіантів)

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Зміни у стосунках

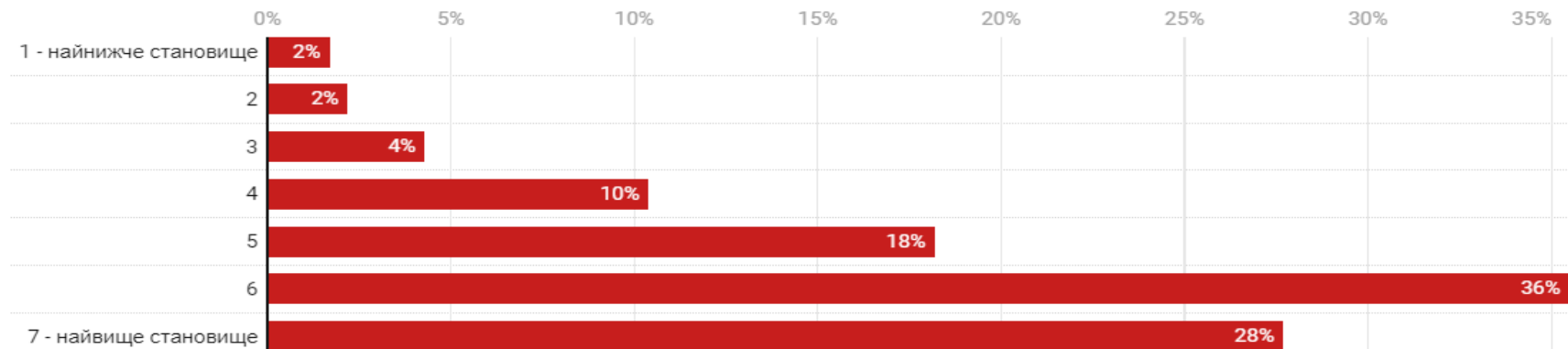

Які зміни відбулись у ваших стосунках за період нарізного проживання?

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

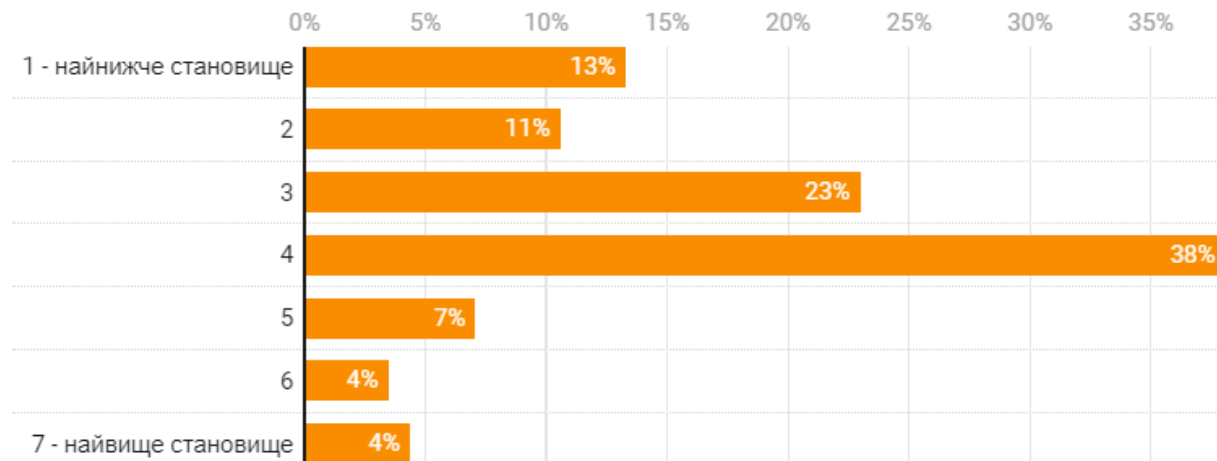
Оцінка суспільного становища

А як би ви охарактеризували своє становище у суспільстві до 24.02.2022?

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Оцінка суспільного становища

Як би ви охарактеризували своє становище у суспільстві у період проживання з чоловіком нарізно (після 24.02.2022)?

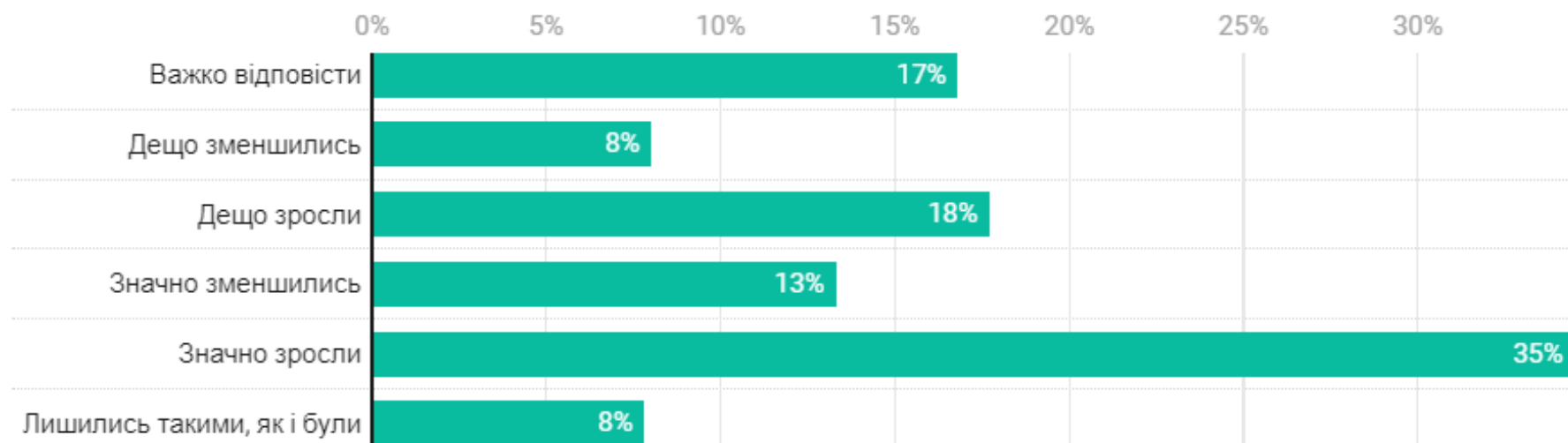
Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Родинні витрати

За період окремого проживання з чоловіком як змінились ваші родинні витрати?

Chart: Людмила Юзва • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

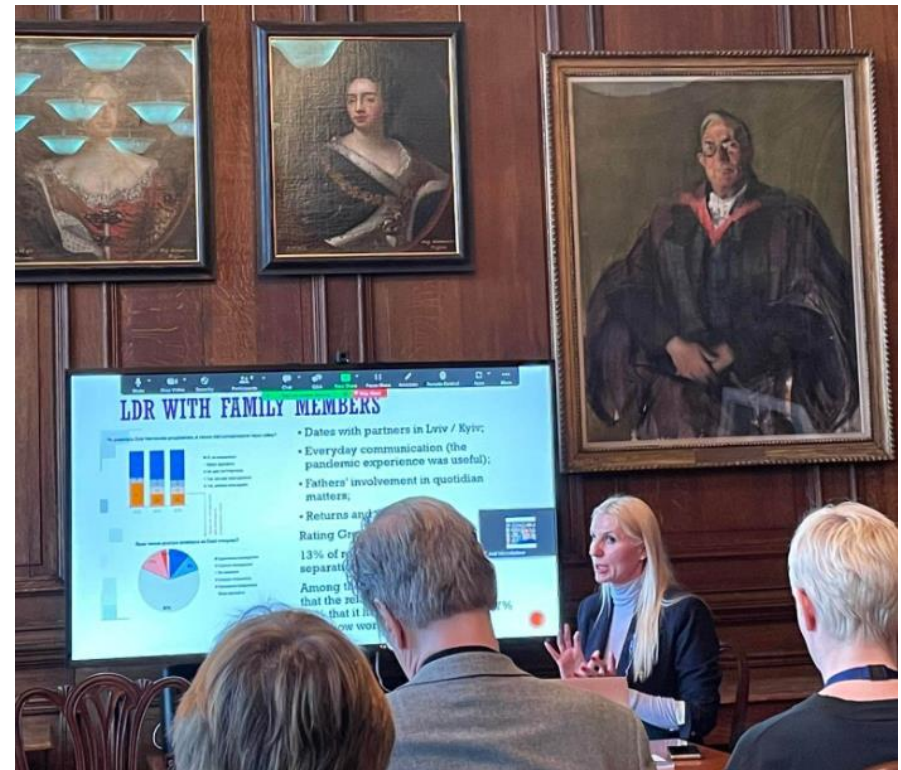
The British Association for Slavonic and East European Studies

Valeriya Korablyova

(Facebook)

- (un)bordered nation
- new “flickering diaspora”
- “long-distance relationship” with the home country

Goethe Universität — University of Frankfurt

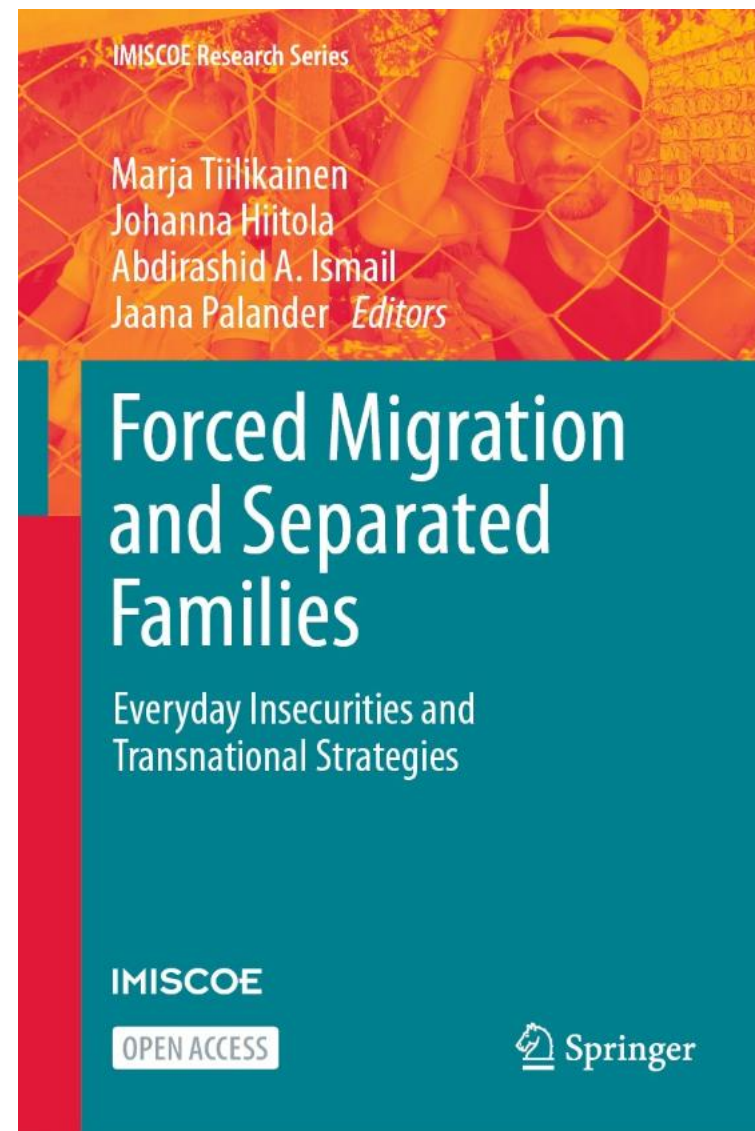
Оксана Дутчак (*Woto*)

- руйнування емоційних та інструментальних мереж
- ксенофобія
- доглядовий сектор праці

- У цій книзі розглядається вплив і досвід розлучення сімей на вимушених мігрантів та їхні транснаціональні родини.
- З одного боку, досліджується, як люди з вимушеною міграцією в Європі, на Близькому Сході та в Латинській Америці переживають розлуку зі своїми родинами, а з іншого, як сім'я та родичі в країнах походження або транзиту зазнають впливу часто небезпечних обставин для членів їхніх сімей у приймаючих країнах.
- Зокрема, ця книга містить нові знання про зв'язок між транснаціональним роз'єднанням сім'ї, вимушеною міграцією та повсякденною (не)безпекою.
- Крім того, вона дає порівняльну інформацію для оцінки впливу відповідного законодавства та адміністративної практики в ряді національних контекстів.

На основі багатих емпіричних даних, включаючи унікальні випадки міграції з Півдня на Південь, висновки в цій книзі мають велике значення для вчених, які займаються дослідженнями міграції та біженців, а також для політиків, законодавців і практиків.

Діти розділених сім'ях

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ (27 СІЧНЯ – 1 ЛЮТОГО 2023)

60% дітей були свідками або учасниками тих, чи інших подій, пов'язаних з війною

Найчастіше діти, за словами матерів, зазнавали наступних травмуючих подій:

- **розлука з рідними та близькими** (28%)
- переїзд в інший регіон країни (25%)
- обстріли та бомбардування (24%)
- тривале перебування у холодному приміщенні (17%)

Досвіди:

- переїжджали за кордон – 11%
- перебували в окупації – 8%
- були свідком смерті рідних або близьких – 6%
- втратили житло – 5%
- зазнали голоду та відсутності води – 5%

Молодь у розділених сім'ях

Вплив війни на молодь в Україні

Найпоширеніші втрати від війни:

- зниження або втрата доходу (36%)
- погіршення психічного здоров'я (28%)
- **18%** зазначили розрив стосунків і стільки ж — **розлуку з сім'єю**
- 16% — переміщення в інші населені пункти України (власне або членів сім'ї)
- 14% — смерть друзів або членів сім'ї
- 6% — пошкодження житла і стільки ж — отримання травм, пов'язаних з воєнними діями (особисто або членами сім'ї)

Дякую за увагу!

Радю відповім на усі запитання!

В дизайні презентації використано ілюстрації Ruso Margishvili

<https://www.rusoissleeping.com/>